

Скупштина Србије од 2002. односно већ 16 година није усвојила завршни рачун буџета, један од механизма контроле трошења новца грађана. Међутим, до пре четири године су све владе тај документ достављале посланицима на увид, након чега је постајао доступан јавности и грађанима.

„Народна скупштина усваја буџет и завршни рачун Републике Србије, на предлог Владе“, пише у Уставу Републике Србије.

„Закон о завршном рачуну буџета Републике Србије је акт којим Народна скупштина за сваку буџетску годину утврђује укупно остварене приходе и примања и расходе и издатке, финансијски резултат буџета Републике Србије (буџетски дефицит или суфицит) и рачун финансирања”, наводи се у Закону о буџетском финансирању.

„Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава разматра предлог закона о завршном рачуну буџета“, пише у Пословнику Народне скупштине.

Упркос свим овим законским и уставним обавезама, сам парламент 16 година није усвојио закон о завршном рачуну.

Зашто Влада није до сада испуњавала своју законску обавезу, питање је које је Инсајдер у више наврата постављао Министарству финансија и Влади Србије, али смо остали ускраћени за одговор.

Последњи пут то питање поставили смо у марту ове године министру финансија Синиши Малом, који је рекао да ће завршни рачуни бити достављен парламенту након што Државна ревизорска институција изврши ревизију тих рачуна. Истовремено, министар није дао објашњење зашто се закон крши.

„Тражио сам од ДРИ да ураде ревизију тих завршних рачуна пре него што буду упућени у Скупштину Србије. Када ДРИ заврши свој део посла, и то ћемо да учинимо”, рекао је Мали.

На констатацију новинара Инсајдера да је Влада по закону обавезна да уради сваке године, министар није дао објашњење.

„Одговорио сам на то. Чим ДРИ уради своје део посла, ми ћемо те извештаје упутити у Скупштину Србије”, поновио је Мали.

Иако су пре доласка на власт представници Српске напредне странке често критиковали то што се не усваја закон о завршном рачуну говорећи да је то понижавање парламента, ову праксу по доласку на власт ипак нису променили, бар не до сада.

Мартиновић новинару Инсајдера: Шта сте ви - БИА, ОЗНА, УДБА...?

Одговарајући на питања новинара редакције Инсајдер због чега ова пракса није промењена и зашто Скупштина није донела завршни рачун о буџету, Мартиновић је рекао да је сигуран да ће завршни рачун за 2017. годину бити донет, што се није догодило.

„Убеђен сам да ће бити донет за 2017. годину, а шта ће бити са претходним годинама, то заиста не знам“, рекао је Мартиновић у јуну прошле године.

На питање зашто није као шеф посланичке групе СНС тражио да се на дневни ред стави завршни рачун буџета, он је рекао: „А шта сте Ви, БИА, ОЗНА, УДБА ... мислим не разумем. Какав је то тон и питање зашто нисте? А ко сте ви да ми постављате ова питања“.

Фискални савет: Додатно умањена транспарентност због трошена новца из буџетских резерви

На чињеницу да је Закон кршила и Скупштина Србије, којој је завршни рачун достављан до 2014, али о њему није расправљала, али и Влада која га није достављала парламенту, подсетио је крајем прошле године и председник Фискалног савета Србије Павле Петровић.

„Законска обавеза усвајања закона о завршном рачуну није се поштовала од 2002. године, али је тај документ бар био достављан Скупштини Србије све до 2014. године. На тај начин је тај документ био јаван, односно доступан јавности. Од 2015. се прекинуло са том праксом и од тада не знамо како је свако Министарство појединачно потрошило новац“, рекао је Петровић.

Осим тога, како је додао, јавни увид у документ о извршењу буџета је још важнији имајући у виду да се од 2016. године фонд за текуће буџетске резерве повећао чак четири пута. Реч је о средствима која Влада може да распоређује мимо усвојеног буџета.

„То ће и у 2019. бити око 50 милијарди динара и тај новац ће се из текућих буџетских резерви распоређивати без ребаланса буџета. Од када нема ребаланса, а новац се додељује из буџетских резерви, ми не знамо колико је ко стварно потрошио. Тиме је додатно умањења транспарентност трошења буџетских средстава“, упозорио је председник Фискалног савета.

Осим полагања рачуна о томе како је које министарство трошило новац свих грађана у претходној години завршни рачун могао би да пружи информације и о томе на који начин је Влада располагала буџетском резервом јер је по закону уз завршни рачун обавезна да достави и извештај о коришћењу средстава буџетске резерве. Управо буџетске резерве представљају још један вид коришћења новца свих грађана без адекватне контроле, о чему је Инсајдер у неколико наврата писао.

Како смо објавили, буџетске резерве већ годинама представљају својеврсан извор средстава која се деле за различите намене локалним самоуправама упркос чињеници да сви градови и општине добијају средства која су им опредељена годишњим буџетом.

Никада грађанима није објашњено ни по којим критеријумима, нити за које намене се овај новац из централног буџета ставља на располагање локалним самоуправама, што отвара простор за бројне злоупотребе.

Разлог је, како већ дуже време упозорава Фискални савет, то што новац добијен из текуће буџетске резерве локалне самоуправе могу да троше без сагласности градске скупштине и информисања јавности.

Тако је Фискални савет пронашао да су поједине локалне самоуправе новац добијен преко резерве давале локалним спортским клубовима или су се чак плаћали сумњиви тендери изградње спортских хала и базена.

(Инсајдер)